

«اگر برجام نبود...» در گفت و گوی «ایران» با سید حسین موسویان :

مهمترین دلیلی که بزرگان نظام از هر دو جناح، توافق هسته‌ای را پذیرفتند (News/206330.html?catid=4&title=%D9%85%D9%87%D9%85-%D8%AA%D8%B1%DB%8C%D9%86-%D8%AF%D9%84%DB%8C%D9%84%DB%8C-%DA%A9%D9%87-%D8%A8%D8%B2%D8%B1%DA%AF%D8%A7%D9%86-%D9%86%D8%B8%D8%A7%D9%85-%D8%A7%D8%B2-%D9%87%D8%B1-%D8%AF%D9%88-%D8%AC%D9%86%D8%A7%D8%AD-%D8%AA%D9%88%D8%A7%D9%81%D9%82-%D9%87%D8%B3%D8%AA%D9%87-%D8%A7%DB%8C-%D8%B1%D8%A7-%D9%BE%D8%B0%DB%8C%D8%B1%D9%81%D8%AA%D9%86%D8%AF

۲۰۶۳۳۰ | ۱۳۹۶/۱/۲۷ | ۱۱:۰۳ | ایشناسه خبر: ۲۰۶۳۳۰

(content/imgcache/۴۱۲۵۹۴/image\_۸۰۰\_۵۳۲.png/)

دستیابی به توافق هسته‌ای و اجرایی شدن آن، روندی تدریجی اما موفق برای کاستن از تنش‌های چند ساله ایران و قدرت‌های بزرگ جهانی بود که در نتیجه تغییر نگرش، خواسته‌ها و هدف‌های طرفین در رسیدن به توافق شکل واقعیت به خود گرفت. با این وجود، برجام که بنا به اعتقاد قریب به اتفاق صاحب‌نظران سیاسی، برآورده ساختن یکی از مهم‌ترین مطالبات مردم ایران طی سال‌های گذشته بود،



whatsapp://send?)

مریم سالاری

مهم‌ترین=text

دلیلی

https://plus.google.com/share?/

https://www.facebook.com/sharer.php?/

https://www.pinterest.com/pin/create/button/?url=https://www.ion.ir/News/206330.html&text=۲۰۶۳۳۰.html&t

https://www.pinterest.com/pin/create/button/?url=https://www.ion.ir/News/206330.html&text=۲۰۶۳۳۰.html&t

https://www.pinterest.com/pin/create/button/?url=https://www.ion.ir/News/206330.html&text=۲۰۶۳۳۰.html&t

https://www.pinterest.com/pin/create/button/?url=https://www.ion.ir/News/206330.html&text=۲۰۶۳۳۰.html&t

https://www.pinterest.com/pin/create/button/?url=https://www.ion.ir/News/206330.html&text=۲۰۶۳۳۰.html&t

https://www.pinterest.com/pin/create/button/?url=https://www.ion.ir/News/206330.html&text=۲۰۶۳۳۰.html&t

https://www.pinterest.com/pin/create/button/?url=https://www.ion.ir/News/206330.html&text=۲۰۶۳۳۰.html&t

https://www.pinterest.com/pin/create/button/?url=https://www.ion.ir/News/206330.html&text=۲۰۶۳۳۰.html&t

https://www.pinterest.com/pin/create/button/?url=https://www.ion.ir/News/206330.html&text=۲۰۶۳۳۰.html&t

https://www.pinterest.com/pin/create/button/?url=https://www.ion.ir/News/206330.html&text=۲۰۶۳۳۰.html&t

https://www.pinterest.com/pin/create/button/?url=https://www.ion.ir/News/206330.html&text=۲۰۶۳۳۰.html&t

https://www.pinterest.com/pin/create/button/?url=https://www.ion.ir/News/206330.html&text=۲۰۶۳۳۰.html&t

https://www.pinterest.com/pin/create/button/?url=https://www.ion.ir/News/206330.html&text=۲۰۶۳۳۰.html&t

https://www.pinterest.com/pin/create/button/?url=https://www.ion.ir/News/206330.html&text=۲۰۶۳۳۰.html&t

https://www.pinterest.com/pin/create/button/?url=https://www.ion.ir/News/206330.html&text=۲۰۶۳۳۰.html&t

https://www.pinterest.com/pin/create/button/?url=https://www.ion.ir/News/206330.html&text=۲۰۶۳۳۰.html&t

https://www.pinterest.com/pin/create/button/?url=https://www.ion.ir/News/206330.html&text=۲۰۶۳۳۰.html&t

https://www.pinterest.com/pin/create/button/?url=https://www.ion.ir/News/206330.html&text=۲۰۶۳۳۰.html&t

https://www.pinterest.com/pin/create/button/?url=https://www.ion.ir/News/206330.html&text=۲۰۶۳۳۰.html&t

https://www.pinterest.com/pin/create/button/?url=https://www.ion.ir/News/206330.html&text=۲۰۶۳۳۰.html&t

https://www.pinterest.com/pin/create/button/?url=https://www.ion.ir/News/206330.html&text=۲۰۶۳۳۰.html&t

https://www.pinterest.com/pin/create/button/?url=https://www.ion.ir/News/206330.html&text=۲۰۶۳۳۰.html&t

https://www.pinterest.com/pin/create/button/?url=https://www.ion.ir/News/206330.html&text=۲۰۶۳۳۰.html&t

https://www.pinterest.com/pin/create/button/?url=https://www.ion.ir/News/206330.html&text=۲۰۶۳۳۰.html&t

https://www.pinterest.com/pin/create/button/?url=https://www.ion.ir/News/206330.html&text=۲۰۶۳۳۰.html&t

https://www.pinterest.com/pin/create/button/?url=https://www.ion.ir/News/206330.html&text=۲۰۶۳۳۰.html&t

https://www.pinterest.com/pin/create/button/?url=https://www.ion.ir/News/206330.html&text=۲۰۶۳۳۰.html&t

https://www.pinterest.com/pin/create/button/?url=https://www.ion.ir/News/206330.html&text=۲۰۶۳۳۰.html&t

https://www.pinterest.com/pin/create/button/?url=https://www.ion.ir/News/206330.html&text=۲۰۶۳۳۰.html&t

https://www.pinterest.com/pin/create/button/?url=https://www.ion.ir/News/206330.html&text=۲۰۶۳۳۰.html&t

https://www.pinterest.com/pin/create/button/?url=https://www.ion.ir/News/206330.html&text=۲۰۶۳۳۰.html&t

https://www.pinterest.com/pin/create/button/?url=https://www.ion.ir/News/206330.html&text=۲۰۶۳۳۰.html&t

https://www.pinterest.com/pin/create/button/?url=https://www.ion.ir/News/206330.html&text=۲۰۶۳۳۰.html&t

https://www.pinterest.com/pin/create/button/?url=https://www.ion.ir/News/206330.html&text=۲۰۶۳۳۰.html&t

https://www.pinterest.com/pin/create/button/?url=https://www.ion.ir/News/206330.html&text=۲۰۶۳۳۰.html&t

https://www.pinterest.com/pin/create/button/?url=https://www.ion.ir/News/206330.html&text=۲۰۶۳۳۰.html&t

ایران آنلاین (۱) /در آستانه انتخابات ریاست جمهوری ایران به ابزار حمله به دولت از سوی برخی جریان‌ها و گروه‌های سیاسی قرار گرفته است. انتقاداتی که با هدف تضعیف دولت یازدهم در دستیابی به اهداف اعلامی‌اش صورت می‌گیرد. با سید حسین موسویان، استاد دانشگاه پرینستون آمریکا و یکی از دیپلمات‌های ارشد پیشین کشور درباره فضای تندی که در نتیجه رقابت‌های انتخاباتی کشور شکل گرفته است، گفت‌وگو کردیم. موسویان می‌گوید مخالفان دولت هم می‌دانند در صورتی که برجام به دست

نمی‌آمد، ایران از منظر داخلی و بین‌المللی در وضعیت دشوار و اسفناکی قرار می‌گرفت. مشروح این گفت‌وگو از نظر می‌گذرد. \*\*\*

**برجام به عنوان یکی از مهم‌ترین دستاوردهای دولت یازدهم به دستاویز اصلی مخالفان دولت یازدهم برای انتقاد از عملکرد آن تبدیل شده است، انتقاداتی که اساساً بدون طرح گزینه‌های جایگزین برای برجام مطرح می‌شود. با این مقدمه ابتدا ارزیابی‌تان را از شرایطی که اگر ایران و کشورهای طرف مذاکره به برجام دست پیدا نمی‌کردند، بفرمایید.**

معتمد مخالفان برجام بهتر از موافقین آن، از ضرورت و منافع برجام مطلع هستند چون بسیاری از آنها با این فرض که پرونده ایران به شوری امنیت سازمان ملل نخواهد رفت و ایران هم تحریم نخواهد شد، درانتخاب رویکرد گذشته سهیم بودند. اما در عمل متوجه خطای استراتژیک خود شدند و شاهد بودند که هم صدها میلیارد دلار خسارت متوجه ایران شد و هم قدرت‌های جهانی علیه ایران درتصویب بدترین قطعنامه‌های تحریمی، متحد شدند. منتها این مخالفت‌ها به خاطر دعوای جناحی سیاسی داخلی است که در نتیجه آن از برجام به عنوان ابزار استفاده می‌شود.

همه جناح‌ها اعم از مخالف و موافق، تندرو و معتدل یا به اصطلاح انقلابی و لیبرال، بخوبی می‌دانند که نظام جمهوری اسلامی ایران بعد از انقلاب با دو تصمیم حیاتی مواجه شد که نتیجه آن در نتیجه انتخابات کشور تأیید می‌شود. قطعنامه‌های تحریمی و قطعنامه آتش بس ۵۹۸

سد نه بیچیه، من در سرپوست اسدب و سپور سپیر تعیین سنده دست. اون تصمیم حتمه، پسران حبت خمینی و پدیرس صمصامه، اس‌بس سبب و دوم تصمیم حتمه، بحران هسته‌ای.

در تصمیم اول که خاتمه جنگ تحمیلی هشت ساله بود، شخص امام(ره) تصمیم گرفت، تمام مسئولیت‌های آن را هم پذیرفت، اجازه نداد کمترین خدشه به آن وارد شود و حداقل تا زمانی که زنده بودند، احدی هم این تصمیم را به چالش نکشید. اما در مورد دوم یعنی خاتمه بحران هسته‌ای، بعد از تأیید تمام ارکان اصلی نظام یعنی مجلس، دولت، شورای عالی امنیت ملی تصمیم به حل و فصل چالش هسته‌ای گرفته شد و به دنبال آن برجام مورد پذیرش قرار گرفت. رهبر معظم انقلاب هم بعد از تصمیم مجلس و شورای امنیت آن را تأیید و اجازه اجرای آن را صادر کردند. با این وجود این تصمیم از روز اول با چالش داخلی مواجه بوده و اکنون هم ادامه دارد.

### دلایل به چالش کشیده شدن برجام از سوی این دسته از مخالفان با وجود منافعی که برای ایران به دنبال داشته است، چیست؟

اصل نانوشتنه مناقشه بر سر این است که برجام نباید باعث پیروزی فاتحانه یک جناح و حذف خفت‌بار جناح سیاسی دیگر شود. هر وقت هم به انتخاباتی نزدیک شویم، شدت این تقابل بیشتر شده و خواهد شد. لذا برای ختم مناقشات داخلی در مورد برجام بهتر است در مورد علت اصلی مناقشه چاره‌ای اندیشیده شود تا بیش از این به اعتبار و حیثیت نظام لطمه وارد نشود.

من شخصاً معتقدم، برجام یک تصمیم بجا، استراتژیک و حیاتی نظام بود که بزرگان جناح اصولگرا و جناح اعتدال و اصلاح‌طلب همچون دکتر روحانی، دکتر لاریجانی و در رأس همه، شخص رهبر معظم انقلاب در این خیر بزرگ شریک بوده و لذا نباید جناحی شده یا ابزار تسویه حساب‌های سیاسی داخلی شود.

### ایران در صورت نبودن برجام از منظر «اقتصادی و سیاسی» درگیر چه مشکلات و رخدادهایی می‌شود؟ هم از منظر داخلی و هم از جنبه بین‌المللی. بسیاری از مخالفان دولت می‌گویند که آثار برجام بر سر سفره مردم دیده نمی‌شود؛ آیا این ادعا درست است؟

به نظر من، مهم‌ترین دلیلی که بزرگان نظام از هر دو جناح، توافق هسته‌ای را پذیرفتند، این بود که به بهانه هسته‌ای، ایران با اجماع قدرت‌های جهانی به عنوان تهدید صلح و امنیت بین‌الملل به رسمیت شناخته شد. چندین قطعنامه شورای امنیت سازمان ملل یعنی عالی‌ترین مرجع سیاسی - امنیتی - حقوقی جهان، در قالب فصل هفت منشور سازمان ملل صادر و بدترین تحریم‌های بین‌المللی با اجماع قدرت‌های بلوک شرق و غرب نیز به ایران تحمیل شد. بدتر از همه اینکه به اصل «حمله نظامی» هم وجهت قانونی دادند زیرا هر کشوری که در قالب فصل هفت منشور سازمان ملل و ذیل اجماع قدرت‌های جهانی به عنوان تهدید صلح و امنیت بین‌الملل تعریف شود، هم تحریم و هم حمله نظامی علیه آن مجاز می‌شود و هم کشورهای بزرگ به اصل «تغییر رژیم» در آن کشور وجهت قانونی می‌دهند چون به اصطلاح باید تهدید صلح و امنیت جهانی را رفع کنند. در غیاب برجام، نظام جمهوری اسلامی ایران در چنین جایگاهی باقی می‌ماند که یک ننگ بین‌المللی برای ایران، نظام، انقلاب و تشیع بود. اصل و اساس عصبانیت صهیونیست‌ها و اعراب تکفیری و نومحافظه‌کاران امریکا و ایوزیسیون برانداز هم از برجام به این نکته برمی‌گردد زیرا برجام چنین تهدیدی را برطرف کرد. به نظر من بقیه مسائل جنبه مزایای ثانویه دارد و مخالفان برجام هم خوب درک می‌کنند. آنها هم می‌فهمند که اگر برجام نبود، صادرات نفت ایران به صفر می‌رسید و حالا دو برابر شده، آنها هم می‌فهمند که اصل چالش 12 ساله ایران با قدرت‌های جهانی این بود که آنها با چرخش یک ساتنریفیوژ هم مخالف بودند و اصل غنی‌سازی در ایران را نمی‌پذیرفتند. حالا هزاران ساتنریفیوژ در ایران می‌چرخد و اصل غنی‌سازی ایران هم در جهان رسمیت قانونی پیدا کرده است. مخالفین هم می‌دانند که بانک مرکزی و بانک‌های ما تحریم شدند و سوئیچ قفل شد و مبادلات بانکی ما با جهان در بحرانی‌ترین وضعیت تاریخ بانکی ایران قرار گرفت و بعد از برجام صدها بانک با ایران کار می‌کنند و میلیاردها دلار گشایش اعتبار شده است.

### اگر برجام نبود و «ترامپ» بر سر کار می‌آمد، چه تحولاتی درخصوص چالش هسته‌ای و ایجاد فضای فشار و تهدید برای ایران رقم می‌خورد؟

برخی معتقدند در غیاب برجام، وضعیت پرونده هسته‌ای ایران در شورای امنیت سازمان ملل باقی می‌ماند و حمله نظامی توسط ترامپ را ممکن می‌ساخت. ترامپ در آغاز کار خود به سوریه حمله نظامی کرد. من ضمن اینکه چنین احتمالی را نفی نمی‌کنم، اما معتقدم احتمال بسیار قوی‌تر این بود که با وجود ترامپ، توافق هسته‌ای ابدأ امکان‌پذیر نبود. ترامپ نیازی به حمله نظامی نداشت ضمن اینکه شرایط داخلی امریکا هم برای چنین سناریویی آمادگی نداشت، اما ترامپ تحت تأثیر نومحافظه‌کاران جمهوریخواه و صهیونیسم بین‌الملل و اعراب تکفیری، به هیچ وجه زیر بار توافقی مثل برجام نمی‌رفت و دو شرط غیرممکن برای ایران می‌گذاشت.

اول: تکرار شرط دوران حکومت بوش که می‌گفت کل تأسیسات غنی‌سازی و آب سنگین ایران باید جمع شود.

دوم: اینکه یک شرط دیگر اضافه می‌کرد و آن هم تغییر سیاست‌های منطقه‌ای ایران بود.

با این دو شرط چالش ادامه می‌یافت و ایران هم در گروگان شورای امنیت سازمان ملل باقی می‌ماند و همان آتش و همان کاسه.

### در حالی که بارها تأکید شده که برجام تنها تحریم‌های مربوط به موضوع هسته‌ای را برداشته است اما بسیاری در داخل از این موضوع سوء استفاده می‌کنند و هر تحریمی را به برجام مرتبط می‌کنند. نظر شما درباره این ادعا چیست؟

با برجام، ترامپ برای تحمیل شرایط گذشته به ایران فلج شده منتها این نیز به این معنی نیست که بعد از برجام، امریکا و ایران حق اعمال هیچ تحریم و مجازاتی را علیه یکدیگر ندارند. مخالفان برجام بهتر از من و شما می‌دانند که برجام در مورد یک موضوع هسته‌ای بود و آن هم رفع تحریم‌های هسته‌ای. آنها خوب می‌دانند که برجام در مورد حل و فصل کل مسائل 40 ساله ایران و غرب و ایران و امریکا نبود و شامل اختلافات در مورد تروریسم و حقوق بشر و مسائل منطقه نیست. آنها می‌دانند که با اجرای یک ساله برجام هم بنا نبود و نیست که کل مشکلات اقتصادی 200 ساله ایران مثل بیکاری، گرانی، تورم و مسکن و غیره حل شود. آنها هم مثل من و شما آثار برجام را می‌بینند. اینکه حدود 40 سال برای قطعات هواپیمای بوئینگ و ایرباس در تحریم بودیم و امکان نوسازی ناوگان هوایی مسافری را نداشتیم و بقدری خوار شدیم که کشورهای کوچک همسایه مسافران خارج از کشور و حتی داخلی ما را جابه‌جا کردند و میلیاردها به جیب زدند اما حالا همه قطعات مورد نیاز را قانونی تهیه می‌کنیم، هواپیماهای جدید هم وارد شده، دریک پروسه پنج ساله ناوگان هوایی ایران نوسازی و در شأن ملت ایران قرار خواهد گرفت را هم می‌بینند و هم می‌فهمند. آنها هم پیشرفت‌های معجزه‌وار ایران در صنعت هسته‌ای بعد از برجام را درک می‌کنند. آنها بهتر از من و شما می‌دانند که اگر برجام نبود، هر دلار امروز 6 هزار تومان به بالا بود با عواقب وحشتناک آن. منتها دلیل اصلی مخالفت‌ها همان چیزی است که قبلاً گفتم. دنیا در این مورد متفق است که برجام، مانع سقوط آزاد اقتصاد ایران شد، اما قرار نیست با برجام هم همه مشکلات اقتصادی چند دهه گذشته ما حل شود. ایران به یک برنامه دو وجهی اقتصادی نیازمند است: اول تحقق اقتصاد مقاومتی برای نهادینه کردن استقلال اقتصادی و رفع وابستگی به خارج. دوم هم یک تعامل حساب شده با اقتصاد جهانی برای جذب سرمایه و تکنولوژی و گسترش صادرات و تقویت توانمندی‌های داخلی و افزایش ریسک تهدید و فشار بر ایران. بدون عامل دوم، اقتصاد مقاومتی تحقق نخواهد یافت.

سیاست دولت یازدهم تاکنون در برابر جهت‌گیری دولت ترامپ چگونه بوده است؟ و در صورت تغییر خط مشی چه تحولاتی در روند اجرای برجام و فضای رابطه میان ایران و آمریکا رقم خواهد خورد؟ با توجه به اینکه لابی‌های یهودی و مجموعه‌های وابسته به اسرائیل برای ایجاد فشار علیه ایران قرابت بیشتری با دولت ترامپ پیدا کرده‌اند سیاست آتی ایران در مواجهه با این فشارها باید مبتنی بر چه اصولی باشد؟

ترامپ سیاست خارجی مدون و مشخصی ندارد، در سیاست خارجی مواضع متغیر و زیگزاگی دارد، تحت فشار داخلی و بین‌المللی است، در اجرای تعهدات داخلی کم خواهد آورد و تشنه یک موفقیت است. حمله نظامی به سوریه در همین راستا صورت گرفت. لذا لابی‌های ضد ایران بیش از هر زمان فعال شده‌اند. کنگره آمریکا هم تحت رهبری جمهوریخواهان، انگیزه‌های ضد ایرانی بالایی دارد. دولت یازدهم به درستی از تحریک ترامپ پرهیز و با خونسردی و تسلط برخورد کرده اما ایران در تأثیرگذاری بر تحولات داخلی در جهت خنثی‌سازی توطئه‌های ضد ایرانی غایب بزرگ است. تهدیدها و فرصت‌ها وسیع است که نیازمند یک استراتژی جامع چندوجهی هستیم. / روزنامه ایران

## اخبار مرتبط :



جذب 12 میلیارد دلار سرمایه خارجی در بازارهای داخلی پس از برجام (News/201654.html/)



برجام، گره گشای تنگناهای «خزان» (News/196168.html/)

## نظرات | 0 نظر

 نام

 ایمیل

 کد امنیتی

# 276

 ارسال